

Sruktura programu

```

program název_programu;           {hlavička programu}
uses název_jednotky;          {použití jednotek: crt, dos, graph,...}
const název_konstanty=hodnota; {deklarace konstant}
type název_typu=deklarace_typu; {deklarace vlastních datových typů}
var název_proměnné:typ;       {deklarace proměnných}
procedure název_procedury(parametry); {deklarace procedur}
function název_funkce (parametry):typ; {deklarace funkcí}
begin
:
end.                         {tělo programu}

```

Příkazy

:=	například: $x := a + b;$	{přiřazovací příkaz}
begin příkaz1; příkaz2; ... příkazN; end;		{blok - posloupnost příkazů}
if podmínka then příkaz;		{neúplný podmíněný příkaz}
if podmínka then příkaz1 else příkaz2;		{úplný podmíněný příkaz}
while podmínka do příkaz;		{cyklus s podm. před posl.}
repeat příkaz1; ... příkazN; until podmínka;		{cyklus s podm. za posl.}
for proměnná:=počátek to konec do příkaz;		{cyklus řízený parametrem}
for proměnná:=počátek downto konec do příkaz;		{ $\nwarrow$ opačný směr}
case proměnná of		{podmíněný příkaz s
hodnota1:příkaz1;		větvením do více větví}
hodnota2:příkaz2;		
else :příkaz0;		
end;		

Datové typy

Celá čísla	Reálná čísla	číslice
integer -32768..+32767	real $10^{-38}..10^{38}$	11-12
byte 0..255	single $10^{-38}..10^{38}$	7-8
word 0..65535	double $10^{-38}..10^{38}$	15-16
shortint -128..+128	extended $10^{-4931}..10^{4931}$	19-20
longint $\pm 2.1 \times 10^9$	comp $-2^{63}..2^{63}-1$	19-20

char	{znak}
string [délka]	{textový retězec – 1..255 znaků}
boolean	{logický typ – true, false}
array [od..do] of typ	{pole jednorozměrné}
array [řádek1..řádekN]	{pole vícerozměrné – tabulka}
	sloupec1..sloupecN] of typ
record název1:typ1; název2:typ2; názevN:typN; end	{typ záznam}
file of typ	{typ soubor}
text	{soubor typu text}
<i>colors = (bila,zluta,zelena,modra,cervena)</i>	{vyjmenovaný typ}
<i>duha = set of colors;</i>	{typ množina}
<i>cislice='0'..'9'</i> <i>dny=pondeli..nedele</i>	{typ interval}
^datový typ	{typ ukazatel – na proměnnou datového typu}

TURBO PASCAL

Zvláštní symboly

+	-	*	/	=	<	>	[	]	.	,
(	)	:	;	^	@	{	}	\$	#	

Vyhrazená slova

absolute, and, array, asm, begin,
case, const, constructor,
destructor, div, do, downto, else,
end, external, file, for, forward,
function, goto, if, implementation,
in, inherited, inline, interface,
interrupt, label, mod, nil, not,
object, of, or, packed, procedure,
program, record, repeat, set, shl,
shr, string, then, to, type, unit,
until, uses, var, while, with, xor

Tabulka ASCII

32	64	@	96	`
33	65	A	97	a
34	66	B	98	b
35	67	C	99	c
36	68	D	100	d
37	69	E	101	e
38	70	F	102	f
39	71	G	103	g
40	72	H	104	h
41	73	I	105	i
42	74	J	106	j
43	75	K	107	k
44	76	L	108	l
45	77	M	109	m
46	78	N	110	n
47	79	O	111	o
48	80	P	112	p
49	81	Q	113	q
50	82	R	114	r
51	83	S	115	s
52	84	T	116	t
53	85	U	117	u
54	86	V	118	v
55	87	W	119	w
56	88	X	120	x
57	89	Y	121	y
58	90	Z	122	z
59	91	[	123	{
60	92	\	124	
61	93	]	125	}
62	94	^	126	~
63	95	_	127	△

Aritmetické operátory

Ope-rátor	Operace	Typy operandů	Typ výsledku
+	sčítání	I,R	I, R
-	odčítání	I,R	I, R
*	násobení	I,R	I,R
/	dělení	I,R	R
div	celočíselné dělení	I	I
mod	zbytek	I	I

Logické operátory

Ope-rátor	Operace
not	negace
and	logický součin
or	logický součet
xor	exclusivní or

Relační operátory

Operátor	Operace
=	rovno
>	větší
>=	větší rovno
<	menší
<=	menší rovno
<>	nerovno, různé
in	obsahuje

Aritmetické a konverzní funkce

```

Z:=Chr (i); {převod ASCII kódu na znak}
I:=Ord (z); {převod znaku na ASCII kód}
I:=Round (r); {zaokrouhlení reálného čísla}
I:=Trunc (r); {odstranění desetinné části čísla}
R:=Int (r); {celá část reálného čísla}
R:=Frac (r); {desetinná část reálného čísla}
R:=Abs (r); {absolutní hodnota}
R:=Sqr (r); {druhá mocnina}
R:=Sqrt (r); {druhá odmocnina}
R:=Pi; {3.14159265}
R:=Sin (r); {sinus}
R:=Cos (r); {cosinus}
R:=Arctan (r); {arctangens}
R:=Ln (r); {přirozený logaritmus}
R:=Exp (r); {ex}
I:=Random (i); {náhodného číslo <0,i ) }
R:=Random; {náhodného číslo <0,1 ) }
Randomize; { inicializace generátoru
náhodných čísel}

```

Procedury vstupu a výstupu

```

readln (seznam proměnných); {čtení dat vstup.zář.– klávesnice
+ přechod kurzoru na další řádek}
write (seznam parametrů); {zápis dat na výstup. zař.– obrazovka}
writeln (seznam parametrů); {► po vypsání přejde na nový řádek}
'text v apostrofech' {textový řetězec}
proměnná {hodnota proměnné}
proměnná:N {celé číslo zarovnané na N míst doprava}
proměnná:N:M {reálné číslo zarovnané na N míst
doprava z toho M za desetinnou tečkou}

```

Procedury a funkce pro práci se soubory

Assign (F, soubor);	{přiřazení názvu souboru}
Reset (F);	{otevření datového souboru pro čtení}
Rewrite (F);	{vytvoření nového souboru pro zápis}
Close (F);	{uzavření souboru -> zápis na disk}
Read (F, záznam);	{načtení jednoho záznamu ze souboru}
Write (F, záznam);	{zápis jednoho záznamu do souboru}
B:=Eof (F);	{test konce souboru}

Procedury a funkce modulu CRT

ClrScr;	{vymazání obrazovky}
DelLine;	{vymazání řádku}
ClrEol;	{vymazání řádku}
GotoXY (x,y);	{přesun kurzoru na pozici x,y}
HighVideo;	{jas textu}
LowVideo;	{jas textu}
NormVideo;	{jas textu}
TextColor (barva);	{nastavení barvy textu 0-15}
TextBackground (barva);	{nastavení barvy pozadí 0-7}
B:=KeyPressed;	{test stisknutí klávesy}
Z:=ReadKey;	{přečtení znaku z klávesnice}
Delay (čas);	{čas čekání - milisekundy}
Sound (frekvence);	{zapnutí zvuku [Hz] ~20-15000}
NoSound;	{vypnutí zvuku}

Procedury a funkce pro práci s text. řetězci

T:=t1+t2;	{spojení řetězců}
T:=Copy (t, od, počet t);	{získá část řetězce}
Delete (t, od, počet);	{vymazání části řetězce}
Insert (t2, t, od);	{vloží řetězec do řetězce}
I:=Pos (t2, t);	{vyhledání pozice podřetězce}
I:=Length (t);	{délka řetězce}
Str (i:N:M,T);	{konverze čísla na řetězec}
Val (t,R,code);	{konverze textového řetězce na číslo a zpět}
Z:=UpCase (z);	{konverze na velká písmena}

Čísla barev

+128 – blikající text

0	černá	4	červená	8	tm šedá	12	růžová
1	modrá	5	fialová	9	sv modrá	13	sv fialová
2	zelená	6	hnědá	10	sv zelená	14	žlutá
3	tyrkysová	7	sv šedá	11	sv tyrkys.	15	bílá

Symboly použité v textu pro typy parametrů a výsledků operací, funkcí, procedur,...

I, i -	Celá čísla	Z,z -	Znak (char)
R,r -	Reálná čísla	T,t -	Text (string)
B,b -	Boolean	F -	Soubor (file)

Ovládání prostředí Turbo Pascal 7.0

Ctrl+Alt+F1	Přepnutí na anglickou klávesnici (W- XP)
Ctrl+Alt+F2	Přepnutí na českou klávesnici (W-XP)
F1	Nápověda
Shift+F1	Index nápovědy
Ctrl+F1	Kontextová nápověda (dle pozice kurSORU)
F10	Hlavní menu
F2	Uložení souboru
F3	Otevření souboru
Alt+X	Ukončení Turbo Pascalu
Alt+F3	Zavření okna
F5, Ctrl+F5	Úprava velikosti a pozice oken
F6, Shift+F6	Přepínání mezi okny
Alt+0	Seznam oken s otevřenými soubory
Alt+[číslo_okna]	Přepínání mezi okny s otevřenými soubory
F9	Přeložení programu
Ctrl+F9	Přeložení a spuštění programu
Alt+F5	Přepnutí do výstupního okna (ve kterém běží program)
Alt+C pak D	Přepnutí cíle překladu: paměť / disk (vytvoření souboru EXE)
Ctrl+F2	Resetování programu
Ctrl+Insert	Kopírování označeného textu do schránky
Shift+Insert	Vložení textu ze schránky
Ctrl+Del	Vyjmutí označeného textu a jeho vložení do schránky
Shift+Del	Smazání označeného textu
Ctrl+K+B	Označení začátku bloku
Ctrl+K+K	Označení konce bloku
Ctrl+K+C	Kopírování označeného bloku
Ctrl+K+V	Přesun označeného bloku
Ctrl+K+Y	Smazání označeného bloku
Ctrl+K+H	Zrušení označení bloku
Ctrl+K+R	Načtení bloku ze souboru
Ctrl+K+W	Zápis označeného bloku do souboru
Ctrl+Y	Smazání řádku, na kterém stojí kurzOR

Ctrl+Q+F	Hledání textu
Ctrl+Q+A	Nahrazování textu
Ctrl+L	Opakování posledního hledání či nahrazování textu